

2022-08-14

Rederi AB Malmoil [II] – andra halvlek 1965–1982

Vi har tidigare berättat om Rederi AB Malmoils verksamhet från 1956 till 1965. Ägandet av de 17 000 aktierna var utspritt på några hundra aktieägare. Kockums innehade 2 000 av dessa aktier och rederiets ledning ca 1 000 aktier.

På styrelsemötet den 26 maj 1965 beslöts att Kockums skulle få köpa bolagets aktier till 500 kr/aktie om minst 90 % av aktiekapitalet accepterade. Den 9 juli hade 99 % accepterat och affären genomfördes. Nu blev Malmoil ett helägt dotterbolag till Kockums.

Inriktningen på rederiet ändrades till att bli partägare i fartyg byggda av Kockums för externa beställare men där man av olika skäl ville eller behövde bidra till finansieringen av fartyget. Men också för att kunna hantera egna fartyg byggda på spekulaton.

Första fartyg där man blev partägare var förmodligen OBO-fartyget *Björn Range* på cirka 73 000 tdw i vilket man ägde 25 %. Fartyget levererades våren 1967 till partrederiet Björn Ragne i Västervik. År 1977 såldes fartyget till Saint Mary S.A.

Sea Scape 356 000 tdw

Rederi AB Malmoil

Helägda fartyg 1979 då Svenska Varv tog över Kockums

Sea Scout 260 000 tdw

Afrodite 97 000 tdw

År 1971 skaffade sig Saléns en större aktiepost (24 % av rösterna) i Kockums, enligt uppgift för att trygga framtida försörjning av tankfartyg.

Samma år påbörjade Kockums leveransen av en serie tankfartyg på cirka 255 000 tdw. Ur denna serie levererades till Saléns totalt sex fartyg. Sista leveransen till Saléns skedde under 1973 med *Sea Scout* och *Sea Swift* i vilka Malmoil kom att äga 20 % vardera.

Något år senare påbörjades leveranserna från Kockums nya serie av tankfartyg på cirka 355 000 tdw. För Saléns blev det här hela sju fartyg varav det sista levererades 1977. I samtliga fartyg hade Malmoil en minoritetsandel, antingen 16 eller 20 %.

År 1976 började molnen hopa sig över Kockums. I mars fick man en avbeställning på en 355 000 tonnare. Man beslöt då att låta Malmoil överta kontraktet för att säkra sysselsättningen på varvet. Fartyget som döptes till *Wind Escort* levererades till det norska I/S Wind Tankers där nu Malmoil blev delägare med 47 % i intressentsällskapetets tre fartyg *Wind Enterprise*, *Wind Eagle* och *Wind Escort*, samtliga från Kockums 355 000 tdw serie och levererade 1976-1977.

På grund av dålig orderingång beslöt Kockums i december 1976 att bygga två LNG-tankers på spekulation med Malmoil som beställare. Fartygen, NB 559 och 564, var på cirka 130 000 kbm vardera och prislappen totalt närmare 1 miljard kronor. De blev kölsträckta slutet 1977 resp. våren 1978 och sjösatta 1978 resp. 1979.

Under 1978 rensade man upp i Malmoils andelar i Salénfartygen. Detta ledde till att *Sea Scape* och *Sea Scout* blev helägda av Malmoil i utbyte mot minoritetsandelarna i de övriga fartygen. För driften svarade dock Saléns fortfarande.

Våren 1978 gick en av Kockums norska kunder Jørgen Bang i konkurs. Tankern *Afrodite* på 97 000 tdw, byggd 1967, återtog av Kockums och lades i ett helägt dotterbolag till Malmoil (Skips A/S *Afrodite*). I Jørgen Bangs tanker *Athene* på 260 000 tdw ägde Malmoil via dotterbolaget Rederi A/S Alba 40 %.

Under hösten 1978 blev situationen för Kockums allt besvärligare. I september tog man kontakt med staten om ett större engagemang och förhandlingar inleddes om Kockums framtid. Förhandlingarna ledde till ett bud från staten i december 1978 att överta hela Kockums för 20 miljoner kronor.

Affären blev helt klar mars 1979 och den 15 juni 1979 gick Kockums varvs- och rederiverksamheter in i Svenska Varv.

Den 1 januari 1980 blev Malmoil ett dotterbolag till Svenska Varvs dotterbolag Zenit Shipping AB. Vid denna tidpunkt bestod Malmoils flotta av:

<i>Sea Scape</i>	355 000 tdw	100 %
<i>Sea Scout</i>	255 000 tdw	100 %
<i>Afrodite</i>	97 000 tdw	100 %
<i>Wind Enterprise</i>	355 000 tdw	47 %
<i>Wind Eagle</i>	355 000 tdw	47 %
<i>Wind Escort</i>	355 000 tdw	47 %
<i>Athene</i>	255 000 tdw	40 %

Kockums LNG-fartyg NB 559 och NB 564 var fortfarande under byggnad och fick ligga kvar under Svenska Varv. Samma sak med Kockums fordringar på 355 000-tonnarna *Velma* och *Vanja* hos Halfdan Ditlev-Simonsen & Co, Oslo.

År 1983 blev Zenit Shipping AB utbrutet ur Svensk Varv och lagt direkt under staten. Samtliga fartyg hel- eller delägda av Svenska Varv överfördes nu till detta bolag. Saléns fortsatte dock som operatör för *Sea Scape* (såld 1985) och *Sea Scout* (såld 1984). *Afrodite* hade sålts redan i januari 1980.

LNG-fartygen, som inte hann levereras till Malmoil innan staten tog över 1979, visade sig mycket svårsålda. Det dröjde ända till 1990 innan Zenit lyckades avveckla dem.

Text: Bo Jershed